

UVODNA RIJEČ

Novi dvobroj Vjesnika bibliotekara Hrvatske posvećen je temama s polja konzervatorsko-restauratorskih postupanja u svrhu zaštite pisane baštine i kulturne baštine općenito, a s obzirom na vrste oštećenja i njihove uzroke te na vrstu materijala i dokumenata koje treba restaurirati i zaštititi. Prvi se put objavljuje tematski broj posvećen ovoj značajno važnoj temi, koji nizom vrijednih priloga autora iz niza kulturnih ustanova koje skrbe o zaštiti, ne samo pisane, baštine, izlaže rezultate provedenih istraživanja i zapažanja do kojih su dovela - radovi su svojevrsna dokumentacija provedenih postupaka u pojedinim baštinskim ustanovama, ali mogu biti i od zamjetne koristi restauratorsko-konzervatorskoj zajednici u cijelosti.

Na samom je početku rad *Obilježja konzervatorsko-restauratorske djelatnosti u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu* autorice Dragice Krstić (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu) koji daje strukturirani pregled konzervatorsko-restauratorske djelatnosti, analizu njenih potreba i mogućnosti razvoja. Slijedi rad autorice Vesne Živković (Centralni institut za konzervaciju Beograd) *Konzervacija kao sistematski strateški pristup očuvanju zbirki* koji donosi povijest i načela preventivne konzervacije u svrhu očuvanja kulturne baštine. Slijedi rad *Challenges of preserving written heritage: the experiences from the National and University Library* autorice Jasne Malešić (Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana) koji raspravlja pitanja zaštite pisane baštine i papira te procese propadanja papira - koroziju i kiselu hidrolizu.

Skupina autora iz Arhiva Republike Slovenije - Jedert Vodopivec Tomašič, Blanka Avguštin Florjančič, Stanka Grkman, Meta Černič, Marjana Ljuba, Darja Haraurer, Mateja Kotar, Lucija Planinc, Nataša Petelin, Tatjana Rahovsky Šuligoj u radu *The Dalmatin Bible – structure and conservation* izlažu konzervatorsko restauratorske zahvate koji su bili potrebni zbog oštećenja knjižnog bloka i uveza s ciljem konzerviranja, na što je moguće dulji rok, izvornog primjerka. Autori Željko Mladićević, Tanja Lošić, Katarina Kocić (Narodna biblioteka Srbije - Beograd) u radu *Konzervacija i restauracija srednjovjekovnih ćirilskih rukopisa u konzervatorskom laboratoriju Narodne knjižnice Srbije* pišu o iskustvima pri restauraciji rukopisa 15. i 16. stoljeća.

Pitanjima metoda konzervacije i restauracije i ispitivanja papirne knjižnične građe bavi se nekoliko radova: rad autorica Maje Kostadinovske i i

Zorice Jakovleske Spirovske (Nacionalna i sveučilišna knjižnica "Sv. Kliment Ohridski" - Skopje) *Implementation of methods for examination of paper-based library materials*, potom rad autorice Ane Longin *Sistematika plijesni - potencijalnih štetočina na papiru* čije su pod teme biodegradacija papira, postupci čišćenja i dezinfekcije građe (preradba diplomskoga rada - Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti) i rad autora Slavice Janačković, Katarine Kocić i Željka Mladićevića (Narodna biblioteka Srbije) *Suzbijanje štetnika na staroj i rijetkoj knjižničnoj građi u Narodnoj knjižnici Srbije* koji raspravlja pitanja biodegradacije uzrokovane mikroorganizmima i insektima, rad autora Miloša Jelenića (Aeronautički muzej Beograd), Joakima Stribera (Centralni institut za konzervaciju Beograd) i Svetlane Perović Ivović (Arhiv Jugoslavije) *The application of laser cleaning in paper conservation*. Slijede radovi autorice Sandre Juranić (Hrvatski restauratorski zavod) *Vrste oštećenja i konzervatorsko-restauratorske metode pri restauriranju umjetnina na prozirnom papiru* koji razlaže konzervatorsko-restauratorske metode pri restauraciji arhitektonskih crteža te nacрта za arhitektonske i projektantske potrebe te autorice Daniele Ratkajec (Hrvatski restauratorski zavod) *Restauratorsko-konzervatorski radovi na dva japanska ukiyo-e drvoreza* koji se bavi restauratorskim zahvatima na rijetkim japanskim drvorezima. Rad autorica Lucije Ašler i Stanislave Rakić-Mutak (Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu) *Konzervatorsko-restauratorski radovi na knjizi Povijest o djelima apostolskim iz Manastira Krupa* bavi se pitanjima uveza (bizantskoga uveza) stare i rijetke knjižnične građe.

Na kraju su tematskoga broja radovi koji se bave specijalističkim pitanjima konzervatorsko-restauratorskih postupaka u zaštiti ne-pisane kulturne baštine. Rad autora Denisa Vokića (Sveučilište u Dubrovniku) *"Intrigantna" očitavanja uvjeta u mikroklimatskoj komori sa slikom Mučenje sv. Vinka iz muzeja Dominikanskog samostana u Dubrovniku* raspravlja mikroklimatske uvjete bitne za očuvanje likovne baštine, a potom rad autorice Ksenije Bobnjarić-Vučković (Hrvatski restauratorski zavod) *Tekstiloteka u Restauratorskom centru Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Ludbregu – projekt preventivne zaštite povijesnog tekstila* koji raspravlja pitanja preventivne zaštite (povijesnog) tekstila te se zalaže za osnivanje muzeja tekstila.

Za nadati se kako su radovi koji se daju na uvid zainteresiranoj stručnoj javnosti doprinos promišljanju konzervatorsko-restauratorskih tema i izvor podataka pa i smjernica za postupanje pri odabiru metoda konzervatorsko-restauratorskoga djelovanja te kako je okvir širi od isključivo tiskane / pisane

(knjižnične i knjižne) baštine prednost sadržaja ovoga tematskoga broja Vjesnika bibliotekara Hrvatske.

Ovim brojem tema nije iscrpljena - možebitno je samo uvod u daljnje promišljanje ovdje izloženih pitanja i poticaj za daljnja istraživanja i nove radove u skladu sa suvremenim stanjem teorije i prakse konzervatorsko-restauratorskoga rada.

Dragica Krstić

Bilješka

Napomena. Jezična ispravnost tekstova na engleskome jeziku u nadležnosti je autora. Tehničke mogućnosti tiska *Vjesnika bibliotekara Hrvatske* ne omogućuju tisak u boji - višebojni slikovni prilozi uz pojedine radove dostupni su u svom izvornom obliku u mrežnim inačicama *Vjesnika*, www.hkdrustvo.hr/vjesnik i <http://hrcak.srce.hr>.

Ispravak. U *Vjesniku bibliotekara Hrvatske* 58, 1/2(2015) nehotimice su navedeni netočni podaci – treba stajati kako je glavna urednica niza Izdanja HKD-a Vesna Špac te kako su zbornik 12. okruglog stola o slobodnom pristupu informacijama uredile Ana Barbarić i Dorja Mučnjak (recenzentice Aleksandra Horvat i Sonja Špiranec).

Jelica Leščić